

Linda Larsson
Enheten för kommunikation

Möte i användarrådet för kommunikation 29-10-21

Närvarande:

- David Ståhlberg, organisation, David Ståhlberg AB, ordförande
- Diana Corman, Socialstyrelsen
- Lena Orpana, TCO
- Lotta Sima, Sveriges television (SVT)
- Magnus Forslund, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)
- Anders Hansson, Konjunkturinstitutet

Från SCB

- Karin Nygren, ML/KOM/LEDN
- Linda Larsson, ML/KOM/IES
- Elma Jakupovic, ML/KOM/DUV
- Sara Brinkberg, ML/KOM/IES
- Emma Lukka, ML/KOM/RIM

Frånvarande:

- Hanna Ågren, enhetschef Riksdagens utredningstjänst (RUT)
- Martin Hofverberg, Hyresgästföreningen
- Camila Salazar Atias, Fryshuset
- Daniel Vencu Velasquez, SSU Stockholm
- Johanna Heden, Regeringskansliet
- Robin Linderborg, Datastory
- Hampus Brynolf, Intellecta

1. Inledning

Mötet öppnades och dagordningen godkändes. En kort introduktion av samtliga närvarande genomfördes och anteckningar från föregående möte stämde av. En punkt som lyftes fram från tidigare diskussioner i rådet var vikten av att tydliggöra skillnaden mellan arbetsmarknadsstatistik från AF och SCB. Ett förslag var att göra en gemensam kommunikation med Arbetsförmedlingen. Användare har även uppmärksammat att SCB har lagt ut mer av sin data som öppna data.

2. Aktuellt från SCB

Karin Nygren, enhetschef på SCB's kommunikationsenhet redogjorde för SCB's omorganisation, strategiska mål och utvecklingsarbete.

SCB är ytterst till för medborgarna och expertanvändarna med olika behov och det är viktigt att balansera mötet med användarna på rätt sätt. 1:a september genomförde SCB en omorganisation. Bakgrunden till den är att bättre rusta för förändringar i omvärlden, möjligheter i teknik och datahantering och även förändrade förväntningar och behov hos användarna.

Användaren av idag vill ha begriplig statistik som är snabb att ta till sig, kombinera och enkel att använda. SCB's roll är att kunna förklara statistiken på ett opartiskt sätt, gärna med inslag av analys. SCB strävar efter att synas i media och nå en ökad förståelse för siffrornas innebörd. En ny roll är även att arbeta mer proaktivt än tidigare och att samarbeta med andra aktörer.

I den nya organisationen har SCB strävat efter att få bort biträdande funktioner och har samlat sin verksamhet under 4 stora avdelningar varav en avdelning har fått en helt ny stödenhet: Metod och arkitektur. Den nya organisationen har bättre beredskap för förändringar i framtiden och är bättre rustad för att nå användarnas förtroende med relevant och aktuell statistik.

- data
- ekonomisk statistik och analys
- IT
- social statistik och analys

SCB har flera "konkurrenter", dvs aktörer som tar fram olika former av statistik och data. För att nå det mest övergripande målet "Användbar statistik och data" satsar SCB på:

- Smart datafångst och datahantering
- innovativ, effektiv och säker statistikproduktion
- att SCB:s medarbetare har möjlighet att utveckla verksamheten och sig själva
- att göra det tillsammans

Sammanfattande tankar från rådet:

Användare upplever ofta att även om SCB har hög kvalitet på sin statistik, finns ibland viss eftersläpning som gör att den blir svårt använda för vissa användare. Det här har länge varit en stor utmaning för SCB som nu svarar på detta genom ett flertal åtgärder. Bl.a. har SCB fått i uppdrag av regeringen att arbeta med sk. SMART-data som ett led att kunna presentera mer aktuell statistik, dessutom utan behov av manuella inslag.

3. SCB's relevans för medborgare och expertanvändare

Tre frågeställningar diskuterades i mindre grupper:

- Hur kan vi utveckla budskap kring varför statistik är viktigt för samhället och hur statistik används i vår vardag?
- Hur skulle det kunna bli ännu mer intressant/relevant/förpackas och i vilka sammanhang/forum/kanaler?
- Hur ser användarna på SCB's roll när det gäller analys av statistiken (uppdelat i medborgare och expertanvändare)

Sammanfattande tankar från rådet:

Det är viktigt för SCB att belysa sin position i havet av tillgängliga data. Innebörden av SoS behöver även tydliggöras för användarna. Eftersom SCB har olika typer av användare, är det svårt att hitta "en gemensam nämnare" för alla, och ett förslag är att dela upp användare i tre grupper: "barn i huset", använder statistik i arbetet och media.

Grupperna diskuterade även hur vi kan hjälpa "Lars-Ove" inom Sveriges kommuner, som jobbar lite bredare med statistik än en traditionell specialist/expertanvändare i sitt arbete, och framhävde att statistiska analyser och statistik med hög kvalitet var viktigt. Att statistik presenteras på karta, och utefter DESO-indelning är även mer intressant för kommunerna.

Det finns även ett utbildningsbehov bland kommunstatistiker och journalister för att de lättare ska förstå olika begrepp och kunna hitta rätt statistik. För att underlätta för denna användarkategori föreslås färdiga statistikpaket inom olika ämnesområden och för olika kommuner. Intressanta ämnesområden: valresultat, Covid-19 etc.

4. SCB under valåret

Rådet diskuterade konkreta exempel på förväntningar som medborgare och olika aktörer har på SCB under valåret, och hur SCB kan stärka sin relevans.

Sammanfattande tankar från rådet:

Det skulle vara önskvärt och positivt för SCB att kunna presentera statistik på regional nivå för lokal mediebevakning. Något annat som skulle vara intressant är att presentera färdig paketerad statistik för de viktigaste frågorna inför valet. Det är viktigt att kunna bistå medborgare med redskap för att kunna göra ett val, ej vinklad statistik

som visar hur det går för Sverige inom olika områden för att kunna bilda sig en egen uppfattning om vem som bäst kan lösa problemen Sverige står inför.

SCB har även ett ansvar över vad myndigheten pekar ut som viktiga områden. SCB bör stå stadigt och ha en tydlig och neutral förklaring till varför siffrorna ser ut som det gör. Vad är det tex. som gör att ett område klassificeras som ett utsatt område? Det är också viktigt att förklara skillnaden mellan brott och anmälda brott. Innan statistik av mer känslig karaktär publiceras, är det viktigt att SCB står stadigt och har kanske en utsedd person som är extra rustad att konfrontera användare som reagerar starkt.

Det kan ibland vara svårt att nå ut till användare med ett korrekt neutralt budskap, eftersom det ofta filtreras av media innan det når användarna. En idé kan vara att SCB aktivt går in i sådana fall och korrigerar felaktigt presenterad statistik. SCB är dock aldrig ansvariga för vad som händer med deras statistik.

5. Sveriges officiella statistik

Hur kan varumärket Sveriges officiella statistik ge ett mervärde för medborgare och statistikanvändare? När gör det skillnad om det är officiell statistik eller inte?

Sammanfattande tankar från rådet:

Begreppet Sveriges officiella statistik styrker att statistiken har god kvalitet och är granskad. Socialstyrelsen har exempelvis nedgraderat viss statistik som inte lever upp till begreppet och som bör användas med viss försiktighet. Det är viktigt att förklara varför sådan statistik inte kan märkas med SoS symbolen.

Det skulle underlätta för användarna om all officiell statistik fanns samlad på ett och samma ställe och hade en gemensam databas.

6. Övriga frågor

Nästa möte planeras att hållas i februari.

Förslag på ämnen:

- Datavisualisering, API från andra myndigheter än SCB
- Den nya arbetsmarknadsstatistiken